

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี
พ.ศ. 2540 (พร้อมฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

โดยที่เป็นการสมควรให้มีข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี พ.ศ. 2540
อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 18(2) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2531 สภามหาวิทยาลัย จึงตรา
ข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

- ข้อ 1. ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี พ.ศ. 2540”
- ข้อ 2. ให้ใช้ข้อบังคับนี้แก่นักศึกษาทุกคนตามหลักสูตรชั้นปริญญาตรีของคณะต่างๆ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2540 เป็นต้นไป เว้นแต่ในเรื่องใดที่มีข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรีไว้เป็นการเฉพาะของแต่ละคน ก็ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรีของคณะนั้น ๆ
- ข้อ 3. ให้ยกเลิกข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี พ.ศ. 2514 พร้อมทั้งฉบับแก้ไขเพิ่มเติมทุกฉบับและให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน
- ข้อ 4. บรรดาข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่งหรือประกาศอื่นใดที่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน
- ข้อ 5. ในข้อบังคับนี้
“คณะ” ให้หมายความรวมถึงแผนกอิสระและหน่วยงานของมหาวิทยาลัยที่จัดการศึกษาในระดับปริญญาตรี
“คณะใด” ให้หมายความรวมถึงหัวหน้าแผนกอิสระและหัวหน้าหน่วยงานของมหาวิทยาลัยที่จัดการศึกษาในระดับปริญญาตรี
“คณะกรรมการประจำคณะ” ให้หมายความรวมถึงคณะกรรมการประจำแผนกอิสระ และคณะกรรมการประจำหน่วยงานของมหาวิทยาลัยที่จัดการศึกษาในระดับปริญญาตรี
“ภาควิชา” ให้หมายความรวมถึงสาขาวิชา
“สถาบันอุดมศึกษา” ให้หมายความรวมถึง สถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรองให้มีสถานะเทียบเท่าสถาบันอุดมศึกษา
- ข้อ 6. ระบบการศึกษา
  - 6.1 มหาวิทยาลัยอำนวยความสะดวกด้วยวิธีประสานงานด้านวิชาการระหว่างคณะหรือภาควิชาต่าง ๆ คณะใดหรือภาควิชาใดมีหน้าที่เกี่ยวกับวิชาการด้านใด ก็จะอำนวยความสะดวกในวิชาการด้านนั้นแก่นักศึกษาทุกคนทั้งมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยส่งเสริมให้นักศึกษาต่างคณะ / ภาควิชาศึกษาร่วมกันในรายวิชาเดียวกัน
  - 6.2 การศึกษาในมหาวิทยาลัยใช้ระบบทวิภาค โดยแบ่งเวลาการศึกษาในปีหนึ่ง ๆ เป็นสองภาคการศึกษาปกติ ซึ่ง เป็นภาคการศึกษาที่บังคับ คือ ภาคหนึ่งและภาคสอง ภาคการศึกษาหนึ่ง ๆ มีระยะเวลาสิบหกสัปดาห์และอาจเปิดภาคฤดูร้อนได้ โดยใช้เวลาการศึกษาไม่น้อยกว่าหกสัปดาห์ แต่ให้เพิ่มชั่วโมงการศึกษาในแต่ละรายวิชาให้เท่ากับภาคการศึกษาปกติด้วย
  - 6.3 ภาควิชาต่าง ๆ ที่จัดสอนในมหาวิทยาลัย แบ่งออกเป็นรายวิชา รายวิชาหนึ่ง ๆ กำหนดปริมาณการศึกษาเป็นจำนวน “หน่วยกิต” และทำการสอนรายวิชาหนึ่ง ๆ ในเวลาหนึ่งภาคการศึกษา
คำว่า “หน่วยกิต” หมายถึงหน่วยที่แสดงปริมาณการศึกษา ซึ่งมหาวิทยาลัยอำนวยความสะดวกให้นักศึกษาตามปกติ หนึ่งหน่วยกิตหมายถึงการบรรยาย 1 ชั่วโมงหรือการปฏิบัติการหรือการปฏิบัติทดลองไม่น้อยกว่า 2 ชั่วโมง หรือการฝึกงานไม่น้อยกว่า 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ต่อภาคการศึกษาปกติ ส่วนการสอนแบบอื่น ๆ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกำหนด

6.4 รายวิชาหนึ่ง ๆ ประกอบด้วยอักษรย่อของสาขาวิชา เลขรหัสประจำรายวิชาชื่อเต็มของรายวิชา จำนวน หน่วยกิตและสาระสำคัญที่จะสอนรายวิชานั้น ๆ

มหาวิทยาลัยอาจกำหนดเงื่อนไขที่นักศึกษาจะศึกษารายวิชาใดวิชาหนึ่งก็ได้

6.5 ในกรณีที่ใช้วิธีศึกษาในชั้นเรียน นักศึกษาต้องมีเวลาศึกษาไม่ต่ำกว่าร้อยละเจ็ดสิบของเวลาศึกษาทั้งหมดใน ชั้นเรียนในแต่ละรายวิชาหรือได้ทำงานในรายวิชานั้นจนเป็นที่เพียงพอตามที่ผู้สอนกำหนด จึงจะมีสิทธิเข้าสอบไล่รายวิชานั้น เว้น แต่ได้รับอนุมัติจากคณบดีเป็นกรณีพิเศษ เมื่อคณบดีเห็นว่าการศึกษาที่ไม่ครบกำหนดนั้นเนื่องมาจากเหตุอันจะโทษนักศึกษาผู้นั้น มิได้

นักศึกษาที่มีเวลาศึกษารายวิชาใดไม่ครบตามที่กำหนดไว้ในวาระแรกและมีได้รับอนุมัติจากคณบดีให้เข้าสอบไล่ ในรายวิชานั้น ให้ถือว่าสอบตกในรายวิชานั้น

6.6 เมื่อได้ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาในภาคการศึกษาปกติมาครบเจ็ดปีการศึกษา นักศึกษาผู้ใดมีผลการศึกษายัง ไม่เพียงพอที่จะได้รับการเสนอชื่อเพื่อรับปริญญาตรีตามข้อบังคับนี้ นักศึกษาผู้นั้นจะต้องถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษา

ข้อ 7. คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าเป็นนักศึกษา

7.1 ต้องไม่เป็นโรคติดต่ออย่างร้ายแรง โรคที่สังกรรมังเกียจหรือโรคสำคัญที่จะเป็นอุปสรรคขัดขวางต่อการศึกษา

7.2 ต้องไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียอย่างร้ายแรง

7.3 ต้องไม่มีชื่อในทะเบียนนักศึกษาหรือนิสิตของมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นในประเทศไทย

7.4 ต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(1) สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรืออาชีวศึกษาชั้นสูงหรือ ประกาศนียบัตร หรือเทียบเท่า

(2) สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

(3) สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยอื่น หรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นในประเทศหรือ

ต่างประเทศ ซึ่งสภามหาวิทยาลัยรับรอง

(4) มีคุณสมบัติตามที่สภามหาวิทยาลัยอนุมัติให้เป็นกรณีพิเศษ

ข้อ 8. การคัดเลือกเข้าเป็นนักศึกษา

การคัดเลือกผู้สมัครเข้าเป็นนักศึกษา ให้เป็นไปตามระเบียบการคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาชั้นอุดมศึกษา ของทบวงมหาวิทยาลัย หรือการคัดเลือกตามวิธีการที่มหาวิทยาลัยกำหนดโดยความเห็นชอบของสภามหาวิทยาลัย

สำหรับผู้ที่สภามหาวิทยาลัยอนุมัติให้เข้าศึกษาได้เป็นกรณีพิเศษ สภามหาวิทยาลัยจะกำหนดให้ยกเว้นการคัดเลือก ดังกล่าวในวาระแรก แต่จะให้มีการสอบคุณสมบัติอย่างอื่นแทนก็ได้

ข้อ 9. การขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา

9.1 ผู้ที่ผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาได้จะมีสถานภาพเป็นนักศึกษาเมื่อได้ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา

9.2 ผู้ที่ผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาได้ต้องขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาด้วยตนเอง ตามวัน เวลา และสถานที่ที่ กำหนด พร้อมทั้งชำระเงินค่าธรรมเนียมต่าง ๆ

ผู้ที่ผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาได้จะต้องขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาภายในสิบสี่วันนับจากวันเปิดภาคการศึกษา เว้น แต่จะมีเหตุจำเป็นและได้รับอนุมัติจากอธิการบดี

ข้อ 10. การจดทะเบียนศึกษารายวิชา

10.1 มหาวิทยาลัยจะจัดให้มีการจดทะเบียนศึกษารายวิชา สำหรับแต่ละภาคการศึกษาให้เสร็จสิ้นก่อนวันเปิด ภาคการศึกษานั้น ๆ

10.2 ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร มหาวิทยาลัยอาจจำกัดจำนวนนักศึกษาที่จดทะเบียนศึกษาในรายวิชาใดวิชา หนึ่งก็ได้

10.3 การประกาศเปิดวิชาเพิ่มหรือปิดรายวิชาใดที่มีนักศึกษาจดทะเบียนแล้วจะต้องกระทำภายในเจ็ดวันทำการ แรกนับแต่วันเปิดภาคการศึกษาปกติ หรือสี่วันทำการแรกนับจากวันเปิดภาคฤดูร้อน

10.4 การจดทะเบียนรายวิชา ซึ่งรวมทั้งการเพิ่ม-ถอนแล้วให้กระทำได้ตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ในแต่ละภาคการศึกษาปกติ นักศึกษาต้องจดทะเบียนศึกษารายวิชาไม่ต่ำกว่า 9 หน่วยกิต และไม่เกิน 19 หน่วยกิต ยกเว้นนักศึกษาคณะทางสายวิทยาศาสตร์และนักศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิตจะจดทะเบียนศึกษารายวิชาได้ไม่เกิน 22 หน่วยกิต

การจดทะเบียนศึกษารายวิชาต่ำกว่าจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในวรรคสองจะกระทำได้เฉพาะแต่ในกรณีเจ็บป่วยและได้รับอนุมัติจากคณบดี หรือในกรณีที่คาดว่าจะจะเป็นภาคสุดท้ายของการศึกษารายวิชาของนักศึกษาผู้นั้นเท่านั้น

การจดทะเบียนศึกษารายวิชาสูงกว่าจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในวรรคสองจะกระทำได้เฉพาะแต่ในกรณีที่ เป็นนักศึกษาที่มีฐานะชั้นปีที่ 4 โดยได้รับอนุมัติจากคณบดี ทั้งนี้จะต้องไม่เกิน 22 หน่วยกิต

สำหรับการศึกษาภาคฤดูร้อน นักศึกษาอาจจดทะเบียนศึกษารายวิชาได้ไม่เกิน 6 หน่วยกิต การจดทะเบียนศึกษา ภาคฤดูร้อนเกินกว่า 6 หน่วยกิต แต่ไม่เกิน 9 หน่วยกิตจะกระทำได้เฉพาะกรณีเป็นนักศึกษาที่คาดว่าจะจบการศึกษาได้ในภาค การศึกษานั้นและได้รับอนุมัติจากคณบดี

ไม่ว่านักศึกษาจะจดทะเบียนในปีการศึกษาใด การกำหนดจำนวนหน่วยกิตในการจดทะเบียนดังกล่าวข้างต้น ให้ รวมถึงวิชาเสริมหลักสูตรพื้นฐานที่มหาวิทยาลัยไม่นับหน่วยกิตให้ โดยถือเสมือนว่าวิชาเสริมหลักสูตรพื้นฐานมีหน่วยกิตตาม กำหนด

นักศึกษาที่อยู่ในสังกัดคณะใด จะต้องจดทะเบียนรายวิชาในคณะที่ตนสังกัดไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งในทุกภาค การศึกษา ยกเว้นนักศึกษาที่อยู่ในภาวะรอพินิจ หรือนักศึกษาที่ได้ศึกษาวิชาเอกครบถ้วนแล้ว หรือจะครบหลักสูตรในภาคการศึกษานั้น หรือเพราะเหตุอื่นซึ่งได้รับอนุมัติจากคณบดีเป็นกรณีพิเศษ

10.5 นักศึกษาต้องจดทะเบียนศึกษารายวิชาด้วยตนเอง ตามวัน เวลาและสถานที่ที่กำหนดพร้อมทั้งชำระเงิน ค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ ฯ เว้นแต่จะมีเหตุจำเป็นที่ไม่อาจจดทะเบียนด้วยตนเองได้ อาจมอบหมายให้ผู้อื่นมา จดทะเบียนแทนได้โดยได้รับอนุมัติจากคณบดีเป็นกรณีพิเศษ

หากนักศึกษามีหนี้สินใด ๆ กับมหาวิทยาลัย จะต้องชำระให้เสร็จสิ้นเสียก่อนจึงจะมีสิทธิจดทะเบียนศึกษา รายวิชาได้ เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากอธิการบดีหรือผู้ที่อธิการบดีมอบหมายเป็นราย ๆ ไป

มหาวิทยาลัยจะไม่อนุมัติให้นักศึกษาจดทะเบียนศึกษารายวิชาเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาสิบสี่วันนับแต่วันเปิด ภาคการศึกษาปกติหรือสามวันนับแต่วันเปิดภาคฤดูร้อน เว้นแต่จะมีเหตุจำเป็นและได้รับอนุมัติจากคณบดี หรือกรณีนักศึกษาไม่ สามารถจดทะเบียนศึกษารายวิชาภายในกำหนดเวลา เนื่องจากอยู่ในระหว่างได้รับทุนไปศึกษาต่างประเทศ ให้นักศึกษาผู้นั้นมา จดทะเบียนศึกษารายวิชาด้วยตนเองภายในสี่สัปดาห์นับจากวันเปิดภาคการศึกษาปกติ

10.6 นักศึกษาแต่ละคนจะมีอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้แนะนำการวางแผนการศึกษาและในการจดทะเบียนศึกษาราย วิชาทุกครั้งต้องให้อาจารย์ที่ปรึกษาลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

10.7 นักศึกษาที่ไม่จดทะเบียนศึกษารายวิชาตามวันที่ยมหาวิทยาลัยกำหนด ไม่ว่าจะ เป็นภาคการศึกษาปกติหรือ ภาคฤดูร้อน จะต้องชำระค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนล่าช้าเป็นรายวัน ทั้งนี้ไม่นับวันหยุดราชการ

อัตราค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนล่าช้าต่อวัน ให้เป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยอัตรา ค่าธรรมเนียมการศึกษาชั้นปริญญาตรี

10.8 ในภาคการศึกษาปกติใด หากนักศึกษาไม่จดทะเบียนศึกษารายวิชาด้วยเหตุใด ๆ ก็ตามจะต้องขอลาพัก การศึกษาสำหรับภาคการศึกษานั้น โดยยื่นคำร้องเป็นหนังสือขออนุมัติต่อคณบดี และจะต้องชำระค่าธรรมเนียมการรักษา สถานภาพนักศึกษาภายในสามสิบวันนับแต่วันเปิดภาคการศึกษา มิฉะนั้นจะถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษา

10.9 อธิการบดีอาจอนุมัติให้นักศึกษาที่ถูกถอนชื่อจากทะเบียนนักศึกษาตามข้อ 10.8 กลับเข้าเป็นนักศึกษาใหม่ได้เมื่อมีเหตุผลอันสมควร โดยให้ถือว่าระหว่างเวลาตั้งแต่ถูกถอนชื่อจนถึงเวลาที่ได้รับอนุมัติกลับเข้าเป็นนักศึกษาเป็นระยะเวลาพักการศึกษา ในกรณีเช่นนี้นักศึกษาจะต้องชำระค่าธรรมเนียมการรักษาสถานภาพนักศึกษาและค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ที่ค้างชำระด้วย

อธิการบดีไม่อาจอนุมัติให้กลับเข้าเป็นนักศึกษาอีกตามวรรคแรก เมื่อพ้นกำหนดเวลาสองปีนับจากวันที่นักศึกษาผู้นั้นถูกถอนชื่อจากทะเบียนนักศึกษา

10.10 ในกรณีที่มีโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาระหว่างสถาบันอุดมศึกษา หรือมีข้อตกลงเฉพาะราย หรือกรณีที่นักศึกษาได้รับความเห็นชอบจากคณบดีคณะที่ตนสังกัด อธิการบดีอาจพิจารณาอนุมัติให้นักศึกษาจดทะเบียนศึกษารายวิชาที่เปิดสอนในสถาบันอุดมศึกษาอื่นแทนการจดทะเบียนศึกษารายวิชาตามข้อ 10.4 ทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้

10.11 ในกรณีที่มีโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาระหว่างสถาบันอุดมศึกษา หรือมีข้อตกลงเฉพาะราย หรือกรณีที่นักศึกษาได้รับความเห็นชอบจากคณบดีคณะที่รับผิดชอบสอนรายวิชานั้น ๆ อธิการบดีอาจพิจารณาอนุมัติให้นักศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาอื่นจดทะเบียนศึกษารายวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้ ทั้งนี้ โดยต้องชำระค่าธรรมเนียมจดทะเบียนศึกษารายวิชาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

10.12 ให้อธิการบดีมีอำนาจพิจารณาเรื่องการจดทะเบียนศึกษารายวิชา ซึ่งเกินกว่าเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้ เฉพาะกรณีที่มีเหตุอันควร อันเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย

ข้อ 11. การเพิ่มและการถอนรายวิชา

11.1 การขอเพิ่มรายวิชาจะกระทำได้ในสัปดาห์แรกของภาคการศึกษาปกติหรือภายในเจ็ดวันแรกของภาคฤดูร้อน โดยได้รับอนุมัติจากผู้สอนและอาจารย์ที่ปรึกษา

การขอเพิ่มรายวิชาเมื่อพ้นระยะเวลาตามวรรคแรกจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีเหตุผลสมควรและได้รับอนุมัติจากคณบดี

11.2 การขอลงรายวิชาต้องได้รับอนุมัติจากอาจารย์ที่ปรึกษา และให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(1) กรณีที่นักศึกษาขอลงรายวิชาภายในสัปดาห์แรกของภาคการศึกษาปกติหรือภายในเจ็ดวันแรกของภาคฤดูร้อนให้ลบรายวิชาที่ถอนนั้นออกจากระเบียน

(2) กรณีที่นักศึกษาขอลงรายวิชาเมื่อพ้นกำหนดเวลาตาม (1) แต่ยังคงอยู่ในสัปดาห์แรกของภาคการศึกษาปกติหรือยังอยู่ในสัปดาห์แรกของภาคฤดูร้อน ให้บันทึกอักษร W สำหรับรายวิชาที่ถอนนั้นในทะเบียน

(3) การถอนรายวิชาเมื่อพ้นกำหนดเวลาตาม (2) จะกระทำมิได้วันแต่จะมีเหตุผลอันสมควรและได้รับอนุมัติจากคณบดี ในกรณีเช่นนี้ให้บันทึกอักษร W สำหรับรายวิชาที่ถอนนั้นในทะเบียน

11.3 นักศึกษาจะขอลงรายวิชาจนเหลือจำนวนหน่วยกิตต่ำกว่ากำหนดหน่วยกิตในการศึกษาภาคการศึกษาปกติไม่ได้ เว้นแต่มีเหตุผลอันสมควรและได้รับอนุมัติจากคณบดี ทั้งนี้ให้นับหน่วยกิตของรายวิชาที่จดทะเบียนในมหาวิทยาลัยอื่นที่ได้รับอนุมัติตามข้อ 10.10 รวมเข้าในหน่วยกิตดังกล่าวด้วย

11.4 ให้อธิการบดีมีอำนาจพิจารณาเรื่องการเพิ่มและถอนรายวิชาซึ่งเกินกว่าเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้ เฉพาะกรณีที่มีเหตุอันควร เนื่องมาจากการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย

ข้อ 12. การวัดผลการศึกษา

12.1 มหาวิทยาลัยจะจัดให้มีการวัดผลการศึกษาสำหรับรายวิชาที่นักศึกษาจดทะเบียนไว้ในภาคการศึกษาหนึ่ง ๆ การวัดผลการศึกษาอาจกระทำได้ระหว่างภาคการศึกษา ด้วยวิธีรายงานจากหนังสือที่กำหนดให้อ่าน งานที่แบ่งกันทำเป็นหมู่คณะการทดสอบระหว่างภาค การเขียนสารนิพนธ์ประจำรายวิชาหรืออื่น ๆ และเมื่อสิ้นภาคการศึกษาจะมีการสอบไล่สำหรับแต่ละรายวิชาที่ศึกษาในภาคนั้น

รายวิชาใดที่ไม่มีสอบไล่เมื่อสิ้นภาคการศึกษา คณบดีจะประกาศให้ทราบ

ในบางกรณี มหาวิทยาลัยอาจใช้วิธีทดสอบเทียบความรู้แทนการวัดผลการศึกษาตามความในวรรคแรกก็ได้
 12.2 การวัดผลการศึกษาแบ่งเป็น 8 ระดับ มีชื่อและค่าระดับต่อหนึ่งหน่วยกิตดังนี้

ระดับ	A	B+	B	C+	C	D+	D	F
ค่าระดับ	4.00	3.5	3.0	2.5	2.0	1.5	1.0	0

รายวิชาที่นักศึกษาได้ค่าระดับไม่ว่าค่าระดับใดตามวรรคแรกและไม่ว่าจะเป็นรายวิชาบังคับหรือรายวิชาเลือกให้นำมาคำนวณค่าระดับเฉลี่ยสำหรับภาคและค่าระดับเฉลี่ยสะสมทุกครั้งไป

ในกรณีที่นักศึกษาจดทะเบียนศึกษารายวิชาภาคฤดูร้อน ให้ถือว่าผลการศึกษาฤดูร้อนเป็นส่วนหนึ่งของผลการศึกษาในภาคสอง และให้นำค่าระดับของทุกรายวิชาที่ศึกษาไปคำนวณค่าระดับเฉลี่ยสำหรับภาครวมกับค่าระดับของรายวิชาที่ศึกษาในภาคสองและให้ถือว่าเป็นค่าระดับเฉลี่ยสำหรับภาคสอง อย่างไรก็ตาม หากนักศึกษาถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษาเนื่องจากผลการศึกษาในภาคสอง ให้การจดทะเบียนศึกษารายวิชาในภาคฤดูร้อนนั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้

12.3 ในบางกรณีแต่ละหลักสูตรอาจกำหนดให้วัดผลการศึกษาบางรายวิชาเป็น 2 ระดับ คือ ระดับใช้ได้ (S) และระดับยังใช้ไม่ได้ (U)

ระดับใช้ได้ (S) และระดับยังใช้ไม่ได้ (U) ไม่มีค่าระดับและหน่วยกิตที่ได้ จะไม่นำมาคำนวณค่าระดับเฉลี่ย

12.4 การใช้วิธีทดสอบเทียบความรู้แทนการวัดผลการศึกษา ตามปกติมหาวิทยาลัยอาจยกเว้นให้นักศึกษาไม่ต้องศึกษาบางรายวิชาโดยนักศึกษายังได้หน่วยกิตสำหรับรายวิชาดังกล่าว ในกรณีให้หน่วยกิตให้บันทึกอักษร ACC (Accreditation) ไว้ในระเบียบ แต่ในกรณีไม่ได้หน่วยกิตให้บันทึกอักษร EXE (Exempted) ไว้ในระเบียบ อักษร ACC และ EXE ดังกล่าวไม่มีค่าระดับและหน่วยกิตที่ได้ให้นำไปคำนวณค่าระดับเฉลี่ย

12.5 ในกรณีที่การวัดผลการศึกษากระทำไม่ได้ไม่สมบูรณ์ในรายวิชาใดโดยไม่ใช่ความผิดของนักศึกษาให้บันทึกอักษร I ไว้ในระเบียบแทนการวัดผลการศึกษาเป็นการชั่วคราวแต่ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขต่อไปนี้

ก. สารนิพนธ์ยังไม่เสร็จ ทั้งนี้ต้องเป็นสารนิพนธ์สำหรับรายวิชาระดับ 400 ขึ้นไป และต้องเป็นสารนิพนธ์ในภาคการศึกษาปกติมิใช่ภาคฤดูร้อน

ข. การฝึกงานภาคสนามตามหลักสูตรยังไม่ครบถ้วน ทั้งนี้ ต้องเป็นการฝึกงานในภาคปกติเท่านั้น แต่ถ้าเป็นการฝึกงานในภาคฤดูร้อนจะต้องเป็นการฝึกงานที่มีอาจกระทำได้ในภาคการศึกษาปกติ

กรณีต่อไปนี้ไม่ให้มีการบันทึกอักษร I

ก. การขาดสอบไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น

ข. การส่งรายงานประจำภาคล่าช้ากว่ากำหนด

ในกรณีที่นักศึกษาได้อักษร I ในรายวิชาใด จะต้องมีการวัดผลการศึกษาในรายวิชานั้นภายในแปดสิบวัน นับแต่วันปิดภาคการศึกษาหากไม่สามารถวัดผลการศึกษาอย่างสมบูรณ์ได้ให้ผู้สอนกำหนดระดับการวัดผลการศึกษารายวิชานั้นจากคะแนนสอบ และ/หรือคะแนนจากการวัดผลการศึกษาโดยวิธีอื่นตามข้อ 12.1 เท่าที่มีอยู่ โดยถือว่าคะแนนของรายงานการค้นคว้าหรือสารนิพนธ์หรือการฝึกภาคสนามที่ยังขาดอยู่นั้นเป็นศูนย์

เมื่อพ้นกำหนดเวลาในวรรคสามแล้ว ผู้สอนยังไม่ส่งระดับการวัดผลการศึกษาให้คณะ/แผนกอิสระพิจารณา กำหนดระดับวัดผลการศึกษารายวิชานั้นส่งให้มหาวิทยาลัยโดยมิชักช้า แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินเก้าสิบวัน นับแต่วันปิดภาคการศึกษา

ในกรณีที่คณะไม่ปฏิบัติตามในวรรคก่อน ให้บันทึกอักษร W ไว้ในระเบียบสำหรับรายวิชาดังกล่าว

12.6 นักศึกษาที่ได้ระดับตั้งแต่ 1.0 ขึ้นไป หรือสอบได้ระดับใช้ได้ (S) ในรายวิชาใดไม่มีสิทธิจดทะเบียนศึกษารายวิชานั้นอีกเว้นแต่จะเป็นรายวิชาซึ่งตามหลักสูตรกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

12.7 รายวิชาที่ได้ระดับ F หรือระดับยังใช้ไม่ได้ (U) นั้นหากเป็นรายวิชาบังคับในหลักสูตร นักศึกษาต้องจดทะเบียนศึกษารายวิชานั้นจนกว่าจะได้ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้

รายวิชาที่ได้ระดับ F หรือระดับยังใช้ไม่ได้ (U) นั้น หากเป็นรายวิชาเลือกในหลักสูตร นักศึกษาอาจจดทะเบียนศึกษาซ้ำในรายวิชานั้น หรืออาจจดทะเบียนศึกษารายวิชาอื่นแทนก็ได้

12.8 การนับจำนวนหน่วยกิตที่ได้ให้นับเฉพาะหน่วยกิตของรายวิชาที่นักศึกษาได้ระดับตั้งแต่ D ขึ้นไป ระดับใช้ได้ (S) หรือระดับ ACC เท่านั้น

ในกรณีที่นักศึกษาต้องศึกษารายวิชาซ้ำหรือแทนกันตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ให้นับจำนวนหน่วยกิตของรายวิชานั้นได้เพียงครั้งเดียว

12.9 ในกรณีที่นักศึกษাজดทะเบียนรายวิชาที่ได้ระบุไว้ว่าเป็นรายวิชาที่เทียบเท่ากัน ซึ่งหลักสูตรไม่อาจอนุญาตให้ศึกษาซ้ำ ให้นับหน่วยกิตและค่าระดับของรายวิชาที่ได้ก่อนเท่านั้นเป็นหน่วยกิตสะสมและค่าระดับเฉลี่ยสะสม เว้นแต่หลักสูตรจะกำหนดให้เป็นพื้นฐานความรู้ของรายวิชาอื่น ๆ ในระดับสูงขึ้นไป ในกรณีเช่นนี้ให้นักศึกษาออกบัตร ACK (Acknowledge) ไว้เป็นการชั่วคราว และยังไม่นับหน่วยกิตให้จนกว่าจะศึกษารายวิชาในระดับสูงขึ้นไป จึงจะเปลี่ยนอักษร ACK ให้เป็นค่าระดับตามข้อ 12.2 และนับหน่วยกิตให้ด้วย

12.10 เมื่อสิ้นภาคการศึกษาหนึ่ง ๆ มหาวิทยาลัยจะคำนวณค่าระดับเฉลี่ยของรายวิชาที่นักศึกษาแต่ละคนได้จดทะเบียนไว้สำหรับภาคการศึกษานั้น เรียกว่า ค่าระดับเฉลี่ยสำหรับภาค และคำนวณค่าระดับเฉลี่ยสำหรับทุกรายวิชาทุกภาคการศึกษา ตั้งแต่เริ่มสถานภาพนักศึกษาจนถึงภาคการศึกษานั้นเรียกว่า ค่าระดับเฉลี่ยสะสม

12.11 ในการคำนวณค่าระดับเฉลี่ยสำหรับภาค ให้คูณค่าระดับของแต่ละรายวิชาด้วยหน่วยกิตของรายวิชานั้น แล้วหารผลรวมด้วยหน่วยกิตทั้งหมดที่จดทะเบียนในภาคการศึกษานั้น

ในการคำนวณค่าระดับเฉลี่ยสะสม ให้คูณค่าระดับของรายวิชาที่จดทะเบียน ตั้งแต่เริ่มสถานภาพนักศึกษาด้วยหน่วยกิตของแต่ละรายวิชา แล้วหารผลรวมด้วยหน่วยกิตทั้งหมดที่จดทะเบียนในวันนั้น

ในการหารเมื่อได้ทศนิยมสองตำแหน่งแล้ว ถ้าปรากฏว่าทศนิยมตำแหน่งที่สามเป็นจำนวนตั้งแต่ห้าขึ้นไป ก็ให้ปัดเศษขึ้นมา

12.12 ในกรณีที่นักศึกษาขาดสอบรายวิชาใด โดยมีเหตุผลสุดวิสัย ให้นักศึกษาหรือผู้แทนยื่นคำร้องพร้อมหลักฐานต่อผู้สอนและอาจารย์ที่ปรึกษา ให้ผู้สอนและอาจารย์ที่ปรึกษาวินิจฉัยขั้นต้นว่ามีเหตุผลอันสมควรหรือไม่ หากมีเหตุผลอันสมควรให้นำเรื่องขออนุมัติต่อคณบดีภายในสิบวันนับแต่วันสอบที่ปรากฏตามตารางสอบ เพื่อขออนุมัติให้นักศึกษา W หรือให้มีการวัดผลการศึกษารายวิชานั้นตามข้อเสนอของผู้สอนถ้าคณบดีไม่อนุมัติให้ถือว่าส่วนที่ขาดสอบนั้นได้คะแนนเป็นศูนย์ แต่ถ้าได้มีการวัดผลการศึกษาในรายวิชานั้นมาบ้างแล้วในระหว่างภาคการศึกษาให้วัดระดับตามคะแนนเท่าที่มี

ในกรณีที่นักศึกษาทำเรื่องขออนุมัติคณบดีเมื่อพ้นระยะเวลาตามวรรคแรก ถ้าคณบดีเห็นว่ามิใช่เหตุผลอันสมควรอนุมัติ ให้คณบดีทำความเข้าใจประกอบคำขอของนักศึกษา เสนอต่ออธิการบดีเพื่อพิจารณาอนุมัติเป็นกรณีพิเศษ

ข้อ 13. การศึกษาโดยไม่วัดผลการศึกษา

นักศึกษาอาจจดทะเบียนศึกษารายวิชาใดวิชาหนึ่งเพื่อเป็นการเสริมความรู้โดยไม่ต้องมีการวัดผลการศึกษาในรายวิชานั้นก็ได้ แต่ต้องได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาและได้รับอนุญาตจากผู้สอน ทั้งนี้ต้องชำระค่าธรรมเนียมตามระเบียบมหาวิทยาลัย

เมื่อนักศึกษาได้จดทะเบียนศึกษารายวิชาใด โดยไม่วัดผลการศึกษาแล้ว การเปลี่ยนการจดทะเบียนศึกษารายวิชานั้นเป็นการศึกษาโดยวัดผลจะกระทำมิได้ เมื่อพ้นกำหนดสิบวันแรกนับจากวันเปิดภาคการศึกษาปกติหรือเจ็ดวันแรกนับจากวันเปิดภาคฤดูร้อน

การศึกษาโดยไม่วัดผลการศึกษานี้ หากนักศึกษาผู้นั้นได้เข้าฟังคำบรรยายและมีส่วนร่วมในกิจกรรมอื่นๆ ให้บันทึกอักษร AUD (Audit) สำหรับรายวิชานั้นไว้ในระเบียบเมื่อได้มีเวลาศึกษาครบตามข้อ 6.5

จำนวนหน่วยกิตสูงสุดที่นักศึกษามีสิทธิจดทะเบียนศึกษาได้ในแต่ละภาคการศึกษา ตามข้อ 10.4 นั้นให้นับรายวิชาที่จดทะเบียนโดยไม่ต้องวัดผลการศึกษารวมเข้าไปด้วย แต่จะไม่นับรวมเข้าในจำนวนหน่วยกิตที่ต่ำสุดที่นักศึกษาจะต้องจดทะเบียนศึกษาในแต่ละภาคการศึกษา

หน่วยกิตของรายวิชาที่มีการบันทึกอักษร AUD ดังกล่าวไม่นับรวมเป็นหน่วยกิตสะสม

นักศึกษาผู้ใดได้จดทะเบียนศึกษารายวิชาใดโดยไม่วัดผลการศึกษาแล้วจะจดทะเบียนศึกษารายวิชานั้นซ้ำเพื่อเป็นการวัดผลการศึกษาในภายหลังมิได้ เว้นแต่ในกรณีที่มีการย้ายคณะหรือเปลี่ยนภาควิชา และรายวิชานั้นเป็นวิชาที่กำหนดให้มีการศึกษาและวัดผลในหลักสูตรของคณะหรือภาควิชา

ข้อ 14. สถานภาพทางวิชาการของนักศึกษา

14.1 มหาวิทยาลัยจะนำผลการศึกษานักศึกษาแต่ละคนมาคำนวณค่าระดับเฉลี่ยสะสมเพื่อพิจารณา สถานภาพทางวิชาการของนักศึกษาทุกภาคการศึกษาปกติ นักศึกษาจะต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมถึงภาคการศึกษานั้น ๆ ไม่ต่ำกว่า 2.00 มิฉะนั้นจะได้รับการเตือน (Warning 1 หรือ Warning 2) หรืออยู่ในภาวะรอพินิจ (Probation) ในต้นภาคการศึกษา ถัดไปหรือถูกถอนชื่อ (Dismissed) ออกจากทะเบียนนักศึกษาแล้วแต่กรณี

14.2 ในภาคการศึกษาแรกที่เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย นักศึกษาผู้ใดได้ค่าระดับเฉลี่ยสำหรับภาคการศึกษานั้นต่ำกว่า 1.50 จะได้รับการเตือนพิเศษ (Warning) จากมหาวิทยาลัยซึ่งไม่นับเป็นการเตือนตามข้อ 14.1

14.3 นักศึกษาต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมเมื่อสิ้นสองภาคการศึกษาแรก ที่ได้ศึกษาในมหาวิทยาลัยซึ่งไม่นับรวมภาคฤดูร้อนไม่ต่ำกว่า 1.50 มิฉะนั้นจะต้องถูกถอนชื่อ (Dismissed) ออกจากทะเบียนนักศึกษา

14.4 หากนักศึกษาได้รับการเตือนสองภาคการศึกษาติดต่อกันและยังได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.00 อยู่ นักศึกษาผู้นั้นจะอยู่ในภาวะรอพินิจ (Probation) ในภาคการศึกษาถัดไปและให้บันทึกภาวะรอพินิจ (Probation) ไว้ในระเบียบ

14.5 ในภาคการศึกษาที่อยู่ในภาวะรอพินิจ (Probation) หากนักศึกษายังได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมจนถึงภาคการศึกษานั้นต่ำกว่า 2.00 อยู่อีก นักศึกษาผู้นั้นจะถูกถอนชื่อ (Dismissed) ออกจากทะเบียนนักศึกษา ยกเว้นกรณีตามข้อ 14.6

14.6 ในกรณีที่นักศึกษาได้ศึกษารายวิชาต่าง ๆ ครบจำนวนหน่วยกิตสะสมตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 1.80 แต่ไม่ถึง 2.00 อธิการบดีอาจอนุมัติให้นักศึกษาผู้นั้นศึกษาต่อไปตามที่เห็นสมควร โดยจะให้ศึกษาต่อในคณะเดิมหรือเปลี่ยนคณะหรือภาควิชาก็ได้ แต่นักศึกษาต้องศึกษาให้ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมถึง 2.00 ภายในระยะเวลาสามภาคการศึกษาถัดไป ทั้งนี้ต้องไม่เกินเจ็ดปีการศึกษา นับแต่วันขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา

14.7 ภายใต้บังคับแห่งข้อ 14.6 การย้ายคณะ การเปลี่ยนภาควิชา หรือการพักการศึกษาไม่มีผลทำให้การเตือนและภาวะรอพินิจเปลี่ยนแปลง

ข้อ 15. การเทียบโอนหน่วยกิต

15.1 นักศึกษาอาจขอเทียบโอนหน่วยกิตได้ ตามเงื่อนไขต่อไปนี้

15.1.1 กรณีการเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

นักศึกษาที่เคยศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในหรือต่างประเทศมาแล้วและได้เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สามารถขอเทียบโอนหน่วยกิตได้

15.1.2 กรณีนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ไปศึกษาที่สถาบันอุดมศึกษาอื่น

(1) นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่ไปศึกษาที่สถาบันอุดมศึกษาอื่นในหรือต่างประเทศตามโครงการความร่วมมือในการผลิตบัณฑิตร่วมกัน สามารถนำรายวิชาและหน่วยกิตที่ไปศึกษามาเทียบโอนเป็นรายวิชาและหน่วยกิตในหลักสูตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้

(2) นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่ไปศึกษาที่สถาบันอุดมศึกษาอื่นในหรือต่างประเทศตามโครงการแลกเปลี่ยนทางวิชาการ ตามข้อ 10.10 หรือ นักศึกษาที่ไปศึกษาด้วยตนเองโดยได้รับอนุมัติจากคณะสามารถนำรายวิชาและหน่วยกิตที่ไปศึกษามาเทียบโอนเป็นรายวิชาและหน่วยกิตในหลักสูตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้

15.2 ให้คณะกรรมการประจำคณะมีอำนาจในการพิจารณาเทียบโอนหน่วยกิตได้โดยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

- (1) หน่วยกิตที่เทียบโอนรวมแล้วต้องไม่เกินกึ่งหนึ่งของหลักสูตร
- (2) การเทียบโอนหน่วยกิต ให้นักศึกษาที่ถูกถอนชื่อจากทะเบียนนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาใดจะกระทำมิได้
- (3) หลักเกณฑ์และรายละเอียดอื่น ๆ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประจำคณะกำหนด

15.3 การบันทึกผลการศึกษา

(1) กรณีนักศึกษาตามข้อ 15.1.1 และนักศึกษาตามข้อ 15.1.2 (1) ให้บันทึกอักษร ACC ในรายวิชาที่ได้รับอนุมัติให้เทียบโอนไว้ในระเบียบ

(2) กรณีนักศึกษาตามข้อ 15.1.2 (2) ให้คณะเป็นผู้พิจารณาว่าจะให้บันทึกอักษร ACC หรือให้นำผลการศึกษารายวิชาตามจำนวนค่าระดับเฉลี่ยสะสม ทั้งนี้ แต่ละคณะจะต้องใช้ระบบการวัดผลและการบันทึกผลการศึกษาระบบเดียวกันทั้งคณะ

การจะเทียบโอนหน่วยกิตโดยบันทึกอักษร ACC นั้น จะต้องเป็นรายวิชาที่นักศึกษาได้ค่าระดับไม่ต่ำกว่า C หรือเทียบเท่า เว้นแต่คณะกรรมการประจำคณะจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ข้อ 16. การพักการศึกษา

16.1 ในกรณีที่มิเหตุผลอันสมควร นักศึกษาอาจยื่นคำร้องขอลาพักการศึกษาในภาคการศึกษาปกติภาคใดภาคหนึ่งได้โดยได้รับอนุมัติจากคณบดี เว้นแต่สองภาคการศึกษาแรกที่เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยจะลาพักการศึกษาก็ไม่ได้ เว้นแต่ได้รับอนุมัติจากอธิการบดีเป็นกรณีพิเศษ

นักศึกษาจะต้องชำระค่าธรรมเนียมการรักษาสถานภาพสำหรับภาคการศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา

16.2 การลาพักการศึกษาในระหว่างภาคการศึกษา ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(1) กรณีที่นักศึกษาขอลาพักการศึกษากายในระยะเวลาสิบสี่วันแรกของภาคการศึกษาปกติหรือภายในเจ็ดวันแรกของภาคฤดูร้อน ให้ลบรายวิชาที่จดทะเบียนศึกษาไว้ทั้งหมดออกจากระเบียบ

(2) กรณีที่นักศึกษาขอลาพักการศึกษา เมื่อพ้นกำหนดเวลาตาม (1) แต่ยังคงอยู่ในสิบสี่วันแรกนับจากวันเปิดภาคการศึกษาปกติ หรือยังอยู่ในสิบสี่วันแรกนับจากวันเปิดภาคฤดูร้อน ให้บันทึกอักษร W สำหรับรายวิชาที่จดทะเบียนศึกษาในภาคการศึกษานั้นทุกวิชาไว้ในระเบียบ

(3) การลาพักการศึกษาเมื่อพ้นกำหนดเวลาตาม (2) จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะมีเหตุผลอันสมควรและได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจอนุมัติตามข้อ 16.1 หรือ 16.3 แล้วแต่กรณี ในกรณีเช่นนี้ให้บันทึกอักษร W สำหรับรายวิชาที่จดทะเบียนศึกษาในภาคการศึกษานั้นทุกวิชาไว้ในระเบียบ

16.3 การลาพักการศึกษาติดต่อกันเกินกว่าสองภาคการศึกษาปกติจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีเหตุผลอันสมควร และได้รับอนุมัติจากอธิการบดี ทั้งนี้ไม่นับภาคฤดูร้อน

16.4 นักศึกษาที่ถูกลงโทษให้พักการศึกษาตามข้อบังคับว่าด้วยวินัยนักศึกษาในภาคการศึกษาใดจะต้องชำระเงินค่าธรรมเนียมการรักษาสถานภาพ ทั้งนี้

(1) ถ้าเป็นการลงโทษให้พักการศึกษาในระหว่างภาคการศึกษา ให้ลบรายวิชาที่ได้จดทะเบียนศึกษาไว้ในภาคการศึกษานั้นออกจากระเบียบ

(2) ถ้าเป็นการลงทะเบียนให้พักการศึกษาในภาคการศึกษาถัดไป โดยนักศึกษาได้ชำระค่าธรรมเนียมต่างๆ แล้วให้คืนเงินค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนศึกษารายวิชาเต็มจำนวน แต่นักศึกษาต้องชำระค่าธรรมเนียมการรักษาสถานภาพนักศึกษา

16.5 การพักการศึกษาไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ไม่อาจถือเป็นเหตุขยายเวลาการศึกษาตามความในข้อ 6.6

ข้อ 17. ค่าธรรมเนียม

นักศึกษาจะต้องชำระค่าธรรมเนียมตามระเบียบมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยอัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาชั้นปริญญาตรี

ข้อ 18. การขอคืนค่าธรรมเนียม

18.1 นักศึกษาที่ขอลอนรายวิชา เนื่องจากมหาวิทยาลัยประกาศปิดการสอนรายวิชานั้น มีสิทธิขอคืนค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนศึกษารายวิชาและค่าธรรมเนียมการใช้อุปกรณ์การศึกษาได้เต็มจำนวน

18.2 นักศึกษาที่ขอลอนรายวิชาภายในสิบสี่วันแรกของภาคการศึกษาปกติ หรือภายในเจ็ดวันแรกของภาคฤดูร้อน มีสิทธิขอคืนค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนศึกษารายวิชาและค่าธรรมเนียมการใช้อุปกรณ์การศึกษาได้กึ่งหนึ่ง

18.3 นักศึกษาที่ขอลอนรายวิชา เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามข้อ 18.2 ไม่มีสิทธิขอคืนค่าธรรมเนียมจดทะเบียนศึกษารายวิชา และค่าธรรมเนียมการใช้อุปกรณ์การศึกษา

18.4 นักศึกษาที่ลาพักการศึกษาตามข้อ 16.2 ไม่มีสิทธิขอคืนค่าธรรมเนียมจดทะเบียนศึกษารายวิชาและค่าธรรมเนียมการใช้อุปกรณ์การศึกษา โดยไม่ต้องชำระค่าธรรมเนียมการรักษาสถานภาพนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในภาคการศึกษานั้น

18.5 นักศึกษาจะต้องยื่นคำร้องขอคืนค่าธรรมเนียมจดทะเบียนศึกษารายวิชาและค่าธรรมเนียมการใช้อุปกรณ์การศึกษาภายในสามสิบวันนับแต่วันเปิดภาคการศึกษานั้น

ข้อ 19. การย้ายคณะ

นักศึกษาที่ศึกษาในคณะใดจะขอย้ายไปศึกษาคณะอื่นมิได้ เว้นแต่คะแนนสอบเข้าของนักศึกษาผู้นั้นสูงกว่าคะแนนสอบเข้าของนักศึกษาลำดับสุดท้ายของคณะที่ขอย้ายไป ซึ่งจะต้องเป็นคะแนนสอบเข้าในสายเดียวกันและปีเดียวกันด้วย

การย้ายคณะในกรณีอื่นให้อยู่ในดุลพินิจของคณบดีที่เกี่ยวข้องว่าจะอนุมัติให้ย้ายได้หรือไม่

การย้ายคณะตามวรรคแรกและวรรคสองให้เป็นไปตามเงื่อนไขต่อไปนี้

19.1 นักศึกษาจะต้องศึกษาอยู่ในคณะเดิมไม่น้อยกว่าสองภาคการศึกษาปกติ ทั้งนี้ไม่นับภาคการศึกษาที่ลาพัก ถูกให้พัก ถูกถอนชื่อหรือถูกลบชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษา

19.2 ในการยื่นคำขอย้ายคณะ นักศึกษาต้องแสดงผลประกอบ การจะอนุมัติหรือไม่นั้นให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการประจำคณะที่เกี่ยวข้อง

19.3 รายวิชาต่าง ๆ ที่ได้ศึกษามาแม้ไม่ตรงกับหลักสูตรของคณะใหม่ก็ตาม ให้นำมาคำนวณหาค่าระดับเฉลี่ยสะสมด้วย

ข้อ 20. การพ้นสภาพนักศึกษา

การพ้นสภาพนักศึกษา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

20.1 ตาย

20.2 ลาออก

20.3 ขาดคุณสมบัติของผู้สมัครเข้าเป็นนักศึกษา

20.4 ถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษา ในกรณีต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้

ข้อ 21. การให้อनुปริญา

นักศึกษาผู้ใดศึกษาครบตามข้อกำหนดของหลักสูตรสำหรับชั้นอนุปริญา โดยมีหน่วยกิตสะสมไม่ต่ำกว่าที่หลักสูตรกำหนด ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00 และได้ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาแล้วไม่น้อยกว่าห้าภาคการศึกษาปกติมีสิทธิขอรับอนุปริญา

ข้อ 22. การเสนอชื่อเพื่อรับปริญา

22.1 นักศึกษาต้องศึกษารายวิชาต่าง ๆ ให้ครบตามโครงสร้าง องค์ประกอบและข้อกำหนดของหลักสูตรสำหรับสาขาวิชานั้น ๆ โดยมีหน่วยกิตสะสมไม่ต่ำกว่าที่หลักสูตรกำหนดไว้ ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00 และได้ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่าเจ็ดภาคการศึกษาปกติ จึงจะได้รับการเสนอชื่อเพื่อรับปริญาตรีในสาขาวิชานั้น

ระยะเวลาเจ็ดภาคการศึกษาปกติตามความในวรรคแรก ไม่ใช่บังคับแก่นักศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้เทียบโอนหน่วยกิตตามข้อ 15.

22.2 นักศึกษาที่จะได้รับการเสนอชื่อเพื่อรับปริญาตรีเกียรตินิยม ต้องมีผลการศึกษารับถ้วนตามหลักสูตร เว้นแต่นักศึกษาที่ได้รับการเทียบโอนหน่วยกิตตามข้อ 15. จะต้องได้หน่วยกิตสะสมตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนหน่วยกิตทั้งหมดและเป็นไปตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

22.2.1 เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง ให้แก่นักศึกษาที่

- (1) ได้ศึกษารายวิชาต่างๆ ครบตามหลักสูตรภายในเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
- (2) ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมสำหรับทุกรายวิชาไม่ต่ำกว่า 3.50
- (3) ไม่เคยได้รับระดับยังใช้ไม่ได้ (U) หรือต่ำกว่าระดับ C ในรายวิชาใดและ
- (4) ไม่เคยศึกษาซ้ำในรายวิชาใด

22.2.2 เกียรตินิยมอันดับสอง ให้แก่นักศึกษาที่

- (1) ได้ศึกษารายวิชาต่าง ๆ ครบตามหลักสูตรภายในเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
- (2) ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมสำหรับทุกรายวิชาไม่ต่ำกว่า 3.50
- (3) ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมสำหรับวิชาเอกทั้งหมดไม่ต่ำกว่า 2.00 และ
- (4) ไม่เคยศึกษาซ้ำหรือได้ระดับ F หรือระดับยังใช้ไม่ได้ (U) ในรายวิชาใด

หรือให้แก่นักศึกษาที่

- (1) ได้ศึกษารายวิชาต่าง ๆ ครบตามหลักสูตรภายในเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
- (2) ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมสำหรับทุกรายวิชาไม่ต่ำกว่า 3.25
- (3) ไม่เคยได้ต่ำกว่าระดับ C สำหรับวิชาเอกแต่ละวิชา และ
- (4) ไม่เคยศึกษาหรือได้รับ F หรือระดับยังใช้ไม่ได้ (U) ในรายวิชาใด

ระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรตามข้อ 22.2.1 หรือข้อ 22.2.2 นั้น ไม่ให้ับระยะเวลาที่นักศึกษาลาพักการศึกษา ตามข้อ 16.1 หรือข้อ 16.2 หรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นที่อธิการบดีเห็นสมควร

22.3 เมื่อสิ้นภาคการศึกษาภาคหนึ่ง ๆ มหาวิทยาลัยจะเสนอรายชื่อนักศึกษาที่มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเพื่อรับปริญาตรีในสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อขออนุมัติปริญาจากสภามหาวิทยาลัย

สำหรับภาคการศึกษาที่คาดว่าจะจะเป็นภาคสุดท้ายที่จะได้รับปริญาของนักศึกษา ให้นักศึกษาทำหน้าที่ยื่นต่อมหาวิทยาลัย ภายในสิบสี่วันแรกของภาคการศึกษาปกติ หรือเจ็ดวันแรกของภาคฤดูร้อน เพื่อขอให้มหาวิทยาลัยเสนอชื่อนักศึกษานั้น ขออนุมัติปริญาต่อสภามหาวิทยาลัยเมื่อเสร็จสิ้นภาคการศึกษานั้น ผู้ที่มีได้ยื่นหนังสือดังกล่าวอาจได้รับการพิจารณาเสนอชื่อในภาคการศึกษาถัดไปได้

ข้อ 23. การอนุมัติปริญญา

สภามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จะพิจารณาอนุมัติปริญญาปีละสามครั้ง คือ เมื่อสิ้นภาคหนึ่ง ภาคสอง และภาคฤดูร้อน และจะจัดให้มีพิธีประสาทปริญญาบัตรปีละครั้ง

ข้อ 24. ให้อธิการบดีรักษาการตามข้อบังคับนี้ และให้มีอำนาจออกประกาศของมหาวิทยาลัยเพื่อปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ได้

ประกาศ ณ วันที่ 20 มิถุนายน 2540

(ลงนาม)

นางเยาว์ ชัยเสรี

(ศาสตราจารย์ คุณหญิง นางเยาว์ ชัยเสรี)

นายกสภามหาวิทยาลัย